

ایمنی ، بهداشت و شرایط کار

ایمنی

در انتقال تکنولوژی به

ایمنی

ایمنی

ایمنی

ایمنی

ایمنی

ایمنی

ایمنی

ایمنی

ایمنی

ایمنی

دکتر ایرج محمدفام

غلامرضا بهمن نیا

انتشارات من آوران

فهرست مطالب

مقدمه

۱. کلیات ۱

- اهداف

- کاربرد

- تعاریف

- اصول کلی

۲. عوامل مهم در انتقال تکنولوژی ۷

- کلیات

- ایمنی و بهداشت در مناطق گرمسیری و نیمه
گرمسیری

- ملاحظات ارگونومی و آنتروپومتری

۳. تصمیم گیری قبل از انتقال تکنولوژی ۱۱

- تناسب تکنولوژی

- شناسایی آسیب ها و بیماریهای مرتبط با تکنولوژی

- انتخاب تکنولوژی

۴. طراحی کارخانه، تجهیزات و ماشین آلات ۱۳

- کلیات

- موقعیت کارخانه
- چیدمان سایت
- آنالیز خطرات
- استفاده از چک لیست ایمنی و بهداشت حرفه ای
- استفاده از استانداردهای فنی
- مقررات
- ۵. تکنولوژیهای نیازمند تدابیر ایمنی بیشتر ۲۰
 - کلیات
 - اقدامات تامین کننده تکنولوژی
 - اقدامات کشورهای دریافت کننده تکنولوژی
- ۶. ترتیبات اجرایی و سازمانی ۲۵
 - جنبه های قانونی
 - ترتیبات سازمانی
- ۷. الزامات آموزشی ۲۷
 - کلیات
 - نگرش به ریسک
 - آموزش کاربران تکنولوژی
 - آموزش طراحان تکنولوژی
- ۸. جمع آوری و استفاده از اطلاعات ۳۰

- فراهم سازی اطلاعات ایمنی و بهداشت توسط تامین کنندگان تکنولوژی
 - استفاده از اطلاعات ایمنی و بهداشت توسط دریافت کنندگان تکنولوژی
 - تبادل اطلاعات مرتبط ایمنی و بهداشت
 - تبادل اطلاعات ایمنی و بهداشت در بین و درون کشورهای در حال توسعه
۹. اقدام در سطح شرکت ۳۴
- کلیات
 - فاز قبل از طرح ریزی
 - فاز طرح ریزی و طراحی
 - پذیرش طرح پروژه
 - فاز خرید
 - فاز ساخت
 - پرسنل و مشاورین فنی
 - خط مشی عملیاتی ایمنی و بهداشت
 - تعریف خط مشی و برنامه ایمنی و بهداشت
 - مقررات کارگران و مسئولیتهای آنها
 - خلاصه آنالیز خطر
 - الزامات برای ترخیص

۱۰. اقدام در سطح ملی ۴۹

- اقدامات دولت

- ابزارهای دیگر

۱۱. اقدام در سطح منطقه ای ۵۲

- همکاریهای فنی در سطح کشورهای در حال توسعه

۱۲. نقش سازمانهای بین المللی ۵۳

- نقش سازمان جهانی کار

- نقش کلی سازمانهای بین المللی

۱۳. نقش سازمانهای کارفرمایی ۵۵

- تشویق ایمنی و بهداشت

۱۴. نقش سازمانهای کارگری ۵۵

- تشویق ایمنی و بهداشت

ضمائم ۵۷

• چک لیست ایمنی و بهداشت حرفه ای برای کنترل

خطرات در طراحی و عملیات یک کارخانه یا فرایند

مشخصات مواد مورد استفاده در فرایند، کارخانه یا

صنعت

آنالیز خطر فرایند، کارخانه یا صنعت

انتخاب یک محل مناسب برای فرایند، کارخانه یا

صنعت

تجهیزات

انبارداری و جابجایی مواد خطرناک

- جابجایی و حذف محصولات خطرناک زائد

- ملاحظات مهندسی عمران

- اتمسفر خطرناک

- حفاظت در برابر حریق

- طرح اضطراری عمومی

- ملاحظات ارگونومیکی و آنتروپومتریکی

- کتابشناسی

- مثالهای از سازمانهای استاندارد ملی

- ملاحظات ارگونومیکی و آنتروپومتریکی

- کتابشناسی

- مثالهای از سازمانهای استاندارد ملی

www.ketab.ir

پیشگفتار:

برنامه بین المللی بهبود محیط و شرایط کار (PIACT- International Programme for the Improvement of Working Conditions and Environment) در سال ۱۹۷۶ و بنا به درخواست کنفرانس بین المللی کار و پس از مشورت‌های زیاد با اعضاء کنفرانس شکل گرفت. برنامه یاد شده برای تشویق و یا حمایت از فعالیت های اعضاء در جهت اهداف انسانی کردن محیط ها کار طراحی شده است. بنابراین هدف اصلی برنامه، بهبود کیفیت زندگی کاری در کلیه جنبه ها نظیر پیشگیری از حوادث و بیماریهای شغلی، کاربرد گسترده اصول ارگونومی، تنظیم زمان کاری، بهبود سازمان کار و شرایط عمومی کار و توجه خاص بر روی عنصر انسانی در انتقال تکنولوژی می باشد. برای دستیابی به اهداف فوق، PIACT از ابزارهای سنتی سازمان بین المللی کار شامل موارد زیر استفاده می کند:

- تدوین و بازنگری در استانداردهای بین المللی کار
- فعالیتهای عملیاتی شامل مشاوره با تیم های چند تخصصی برای کمک به اعضاء در شرایط ضروری
- نشست های سه جانبه بین نمایندگان دولتها، کارفرمایان و کارگران منجمله کمیته های صنعتی برای مطالعه مشکلات صنایع بزرگ، نشستهای منطقه‌ای و نشستهای تخصصی
- مطالعات کاربردی و پژوهشهای مرتبط

مقدمه:

نقش انتقال تکنولوژی در توسعه اقتصادی و بهبود شرایط اجتماعی از ریشه تاریخی برخوردار است. امروزه یک جریان مداوم از انتقال ماشین آلات، مواد شیمیایی و فرایندها از سمت کشورهای توسعه یافته به سوی کشورهای در حال توسعه وجود دارد. هرچند که امروزه مشخص شده است انتقال تکنولوژی تنها محدود به انتقال دانش مرتبط با کارکرد ماشین آلات، مواد شیمیایی و فرایندها نبود بلکه شامل دانش در باره اثرات احتمالی ماشین آلات، مواد شیمیایی و فرایندهای بر روی ایمنی، بهداشت و زندگی کاری اپراتورهایی آن نیز می گردد.

برای دستیابی به اهداف فوق سازمان جهانی کار فعالیتهای زیادی شامل برگزاری یک سمپوزیوم منطقه ای در سال ۱۹۸۱ در زمینه ایمنی و بهداشت حرفه ای و شرایط کاری و انتقال تکنولوژی را انجام داده است. یکی از مهمترین نتیجه گیریهای سمپوزیوم این بود که سازمان جهانی کار باید یک وظیفه راهبری در ایجاد یک کد عملیاتی در زمینه ایمنی و بهداشت حرفه ای و شرایط کاری در انتقال تکنولوژی به کشورهای در حال توسعه ایفاء کند. در همین راستا در اکتبر ۱۹۸۶ جلسه ای با حضور متخصصین امر تشکیل شد که در نهایت متخصصین زیر از ملیت های مختلف انتخاب شدند:

متخصصین انتخابی نماینده دولتها:

1. Mr. J. I. Nkurlu, Acting Labour Commissioner, Ministry of Labour and Manpower Development, Dar es Salaam (جمهوری متحده تانزانیا).
2. Mr. J. Santos Reis, Assistant to the superintendent of FUNDACENTRO, Engineer in Occupational Health and Safety, FUNDACENTRO, São Paulo (برزیل).
3. Mr. A. Schulte, Head, Federal Ministry for Labour and Social Affairs, Bonn (جمهوری فدرال آلمان).
4. Dr. S. Shahab, Head, Sub-Directorate of Occupational Health, Department of Manpower, Jakarta (اندونزی).
5. Mr. J. Sircz, Director, National Occupational Safety Training Centre, Budapest (مجارستان).